

בבית המשפט העליון

רע"פ 1428/21

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקש: רונן ביטי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי במרכז-לוד בתיק עפ"ג 38859-09-20 מיום 17.1.2021 שניתן על ידי כב' השופטים העמיתים אברהם טל ואברהם יעקב וכב' השופט שמואל בורנשטיין

בשם המבקש: עו"ד ששי גז; עו"ד שחר ליס; עו"ד אבי חימי; עו"ד רותם טובול

בשם המשיבה: עו"ד בתשבע אבגז

החלטה

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופט העמית א' טל, כב' השופט העמית א' יעקב וכב' השופט ש' בורנשטיין) מיום 17.1.2021 בעפ"ג 38859-09-20, בגדרו התקבל ערעור המשיבה על גזר דינו של בית המשפט השלום בכפר סבא (כב' השופט מ' קרשן) בת"פ 63019-03-18.

רקע והליכים קודמים

1. המבקש הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן, בהטרדה מינית של 6 קטינות שטרם מלאו להן 15 שנה לפי סעיף 3(א)(3), 3(א)(6) ו-5(א) לחוק למניעת הטרדה מינית; בריבוי עבירות מעשה מגונה בקטינה שלא מלאו לה 14 שנה לפי סעיף 348(א) בנסיבות סעיף 345(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); ובריבוי עבירות מעשה מגונה בפני 5 קטינות שטרם מלאו להן 16 שנה לפי סעיף 349(ב) לחוק העונשין.

על פי כתב האישום, האוחז שבעה אישומים, כלל העבירות בוצעו באמצעות התכתבויות עם הקטינות בתוכנות מסרים מידיים. את כלל הקטינות הכיר המבקש באמצעות קבוצות ביישומון "WhatsApp", בהן השתתפו קטינות המעריצות את בתו של המבקש – כוכבת ילדים וזמרת. עם חלק מהקטינות, הקים המבקש קבוצות נפרדות ולחלקן נהג לשלוח הודעות אישיות. במסגרת תכתובות אלה בוצעו העבירות בהן הודה והורשע.

2. בגזר הדין, מצא בית משפט השלום לקבוע מתחם עונש הולם ביחס לכל אחד משבעת האישומים בנפרד.

ביחס לאישום הראשון, שעניינו הטרדה מינית של שלוש קטינות, העמיד בית משפט השלום את מתחם העונש על מאסר מותנה עד "מספר חודשי מאסר בפועל"; ביחס לאישום השני, שעניינו מעשה מגונה בקטינה שלא מלאו לה 14 שנה, העמיד בית המשפט את מתחם העונש על 10 עד 24 חודשי מאסר בפועל; ביחס לאישום השלישי, שעניינו מעשה מגונה בפני קטינה שלא מלאו לה 16 שנה, העמיד בית המשפט את מתחם העונש על 8 עד 18 חודשי מאסר בפועל; ביחס לאישום הרביעי, שעניינו מעשה מגונה בפני קטינה שלא מלאו לה 16 שנה, קבע בית המשפט כי מתחם העונש ההולם הינו "ענישה הצופה פני עתיד"; ביחס לאישום החמישי, שעניינו הטרדה מינית של קטינה שלא מלאו לה 15 שנה, העמיד בית המשפט את מתחם העונש על 7 עד 14 חודשי מאסר בפועל; ביחס לאישום השישי, שאף עניינו בהטרדה מינית של קטינה שלא מלאו לה 15 שנה, העמיד בית המשפט את מתחם העונש על "חודש עד מספר חודשי מאסר בפועל"; ביחס לאישום השביעי, שעניינו מעשה מגונה בפני קטינה שלא מלאו לה 16 שנה וכן הטרדה מינית של קטינה שלא מלאו לה 15 שנה, העמיד בית המשפט את מתחם העונש על 10 עד 24 חודשי מאסר בפועל.

3. לאחר כל זאת, מצא בית המשפט כי ראוי לגזור על המבקש עונש אחד לכל האירועים כמכלול. בית המשפט מנה שורת נסיבות לקולא, בהן הפגיעה הממשית הצפויה במבקש כתוצאה מריצוי מאסר בפועל; האופן בו נפגעה משפחתו כתוצאה ממעשיו; עברו הנקי של המבקש; נטילת האחריות והחלטתו להודות באשמה; המאמצים שנקט המבקש לפיצוי הקורבנות; וכן חלוף פרק זמן של כשלוש שנים מביצוע העבירות. בהתאם, קבע בית המשפט כי ראוי היה לגזור את דינו של המבקש ל-15 חודשי מאסר בפועל.

ואולם, בית משפט השלום מצא כי בעניינו של המבקש ראוי לסטות לקולא ממתחם העונש, מטעמי שיקום. זאת, נוכח השתלבותו במסגרת טיפולית משמעותית. בהתאם, הועמד בסופו של דבר עונשו של המבקש על 9 חודשי עבודות שירות, כמו גם מאסרים מותנים, צו מבחן בן שנתיים ופיצויים בשווי מצטבר של 100 אלף ש"ח.

4. על גזר דין זה ערערה המשיבה לבית המשפט המחוזי. זה, קיבל את הערעור וקבע כי מתחם העונש ההולם לכלל מעשי המשיב עומד על 24 עד 36 חודשי מאסר. נוכח הנסיבות לקולא, עליהן עמד אף בית משפט השלום, סבר בית המשפט קמא כי נכון היה להעמיד את העונש על הרף הנמוך ביותר במתחם. ואולם, נוכח שיקולי שיקום, מצא בית המשפט המחוזי כי יש מקום אף לסטות ממתחם זה, ולהעמיד את עונשו של המבקש על 20 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

5. המבקש לא השלים עם גזר דינו של בית המשפט המחוזי. מכאן בקשת רשות הערעור.

נימוקי הבקשה

6. על פי הנטען יש ליתן למבקש רשות ערעור בגין שיקולי צדק ובשל עיוות דין מהותי שנגרם לו. לטענת המבקש, המדובר במקרה חריג, בו סטה בית משפט קמא סטייה משמעותית ממדיניות הענישה המקובלת והראויה.

בבקשתו, מדגיש המבקש שיקולים לקולא, אשר ראוי היה לשיטתו להתחשב בהם ביתר שאת בעת גזירת העונש. בין היתר, פוטנציאל השיקום; העדר עבר פלילי; הודאה ולקיחת אחריות; והנזק הרב שנגרם לו ולמשפחתו.

לטענת המבקש, החלטת בית המשפט המחוזי להחמיר את עונשו שגויה ומנוגדת לכלל לפיו ערכאת הערעור אינה ממצה את הדין. המבקש מפנה, בהקשר זה, לפסיקה המצביעה לשיטתו על כך שמדיניות הענישה במקרים דומים מקלה יותר באופן משמעותי.

תגובת המשיבה

7. המשיבה מבקשת לדחות את בקשת רשות הערעור. לעמדת המשיבה, המקרה אינו נמנה על אותם מקרים חריגים, בהם קיימת סטייה קיצונית ממדיניות הענישה

הנוהגת, באופן המצדיק מתן רשות ערעור על חומרת העונש. המשיבה סומכת ידיה על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, ומדגישה כי בנסיבות ענייננו אין בענישה על דרך של עבודות שירות כדי להלום את חומרת העבירות בהן הורשע המבקש.

8. זאת ועוד, המשיבה ביקשה להדגיש כי אף שחלה התקדמות טיפולית מסוימת, אין מדובר במבקש שהשלים את ההליך הטיפולי או עבר שיקום מלא. לעמדת המשיבה, במצב שיקומו של המבקש לא היה מלכתחילה די כדי להצדיק סטייה לקולא ממתחם הענישה. עם זאת, משהחליט בית המשפט המחוזי לסטות לקולא ממתחם הענישה בשל שיקולי שיקום, אין מקום להיעתר לבקשה להעניק בשל שיקולים אלה רשות ערעור.

דיון והכרעה

9. לאחר עיון בבקשה ובתגובת המשיבה, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

10. הלכה היא כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן במקרים בהם מתעוררת שאלה עקרונית בעלת חשיבות משפטית או ציבורית החורגת מעניינם של הצדדים, או במקרים חריגים משיקולי צדק או בשל חשש שנגרם למבקש עיוות דין מהותי (רע"פ 6122/20 פלוני נ' מדינת ישראל (22.9.2020)). כאשר הבקשה ממוקדת בחומרת עונשו של המבקש, תינתן רשות ערעור במקרים חריגים בלבד, בהם ניכרת סטייה משמעותית ממדיניות הענישה המקובלת או הראויה בנסיבות דומות (ראו למשל: רע"פ 5248/20 פלוני נ' מדינת ישראל (18.8.2020)).

11. הבקשה שלפני אינה מתיימרת להציג שאלה משפטית עקרונית. למעשה, הבקשה מתמקדת בטענה כי העונש שגזר בית המשפט קמא על המבקש חורג באופן ניכר ממדיניות הענישה, וכי המקרה בא בגדר אותם מקרים חריגים המצדיקים מתן רשות ערעור על בסיס זה.

12. העונש שהושת על המבקש אינו חורג ממדיניות הענישה המקובלת או הראויה במקרים דומים. כך, ניתן למצוא בפסיקה מקרים אחדים בעלי קווי דמיון לענייננו, בהם נגזרו על נאשמים בעבירות דומות עונשי מאסר בפועל בקנה מידה דומה, והכל בהתאם לנסיבות העניין (ראו והשוו: רע"פ 5248/20 פלוני נ' מדינת ישראל (18.8.2020); רע"פ 1527/20 דה ליון נ' מדינת ישראל (27.2.2020)).

יודגש, כי עיינתי בפסיקה אליה הפנה המבקש בבקשתו, אך לא מצאתי כי בכוחה לשנות ממסקנה זו. בענייננו, המבקש ניצל את יחסיו עם המתלוננות על רקע הערצתן את בתו – על מנת לבצע בהן את העבירות בהן הודה; המעשים בוצעו ב-7 קטינות שונות, במקביל ולאורך תקופה; וביצוע העבירות לא נפסק מיוזמת המבקש. נסיבות אלה מייחדות את ענייננו של המבקש ומחלישות את הטענה כי בענייננו יש בעונש שנגזר בבית המשפט המחוזי כדי לסטות ממדיניות הענישה באופן המצדיק מתן רשות ערעור. זאת ועוד, יצוין, כי אין בעובדה שהמעשים בוצעו במרחב הווירטואלי, ולא הפיזי, כדי להקל עם המבקש. משהפך המרחב הווירטואלי ל"מרחב לציד" של קורבנות בשר ודם בהם מבוצעים עבירות מין לא וירטואליות, אינני רואה כל נפקא מינה לאבחנה הנטענת על ידי המבקש.

13. בשולי הדברים, מצאתי להזכיר את הוראת סעיף 355(א) לחוק העונשין, שעניינה עונש מזערי בעבירות מין, בהן עבירה לפי סעיף 348(א) בה הורשע המבקש. הוראת הסעיף קובעת כי עונשו של עבריין המורשע בעבירה זו, לא יפחת מרבע העונש המרבי שנקבע לה (ובענייננו – לא יפחת מ-21 חודשי מאסר), אלא אם החליט בית המשפט אחרת מטעמים מיוחדים שיירשמו. בצדק ציינה המשיבה בהודעת הערעור לבית המשפט המחוזי כי גזר דינו של בית משפט השלום לא פירט קיומם של טעמים מיוחדים לחריגה מכלל זה; בהיבט זה, בניגוד לנטען בבקשה, אכן נמנע בית המשפט המחוזי מלמצות את הדין עם המבקש.

14. סוף דבר, הבקשה נדחת. המבקש יתייצב לריצוי עונשו ביום 2.5.2021 עד השעה 10:00 בבית סוהר הדרים על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשבידו תעודת זהות או דרכון ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את כניסתו למאסר עם ענף אבחון ומיון של שב"ס, בטלפון 08-9787336 או 08-9787377.

ניתנה היום, ו' באייר התשפ"א (18.4.2021).

ש ו פ ט